

muzejní

TRŮJÍSTEK

ČASOPIS MUZEA V BRUNTÁLE

3/2025

Vážení návštěvníci a příznivci Muzea v Bruntále,

léto je tady – a my jsme připraveni mu vyjít vstříc s otevřenou náručí i nabitým programem! Po jarních přípravách, rekonstrukcích a instalacích se naše muzejní pobočky opět proměňují ve scénu plnou kultury, historie a zážitků.

Na hradě Sovinci se i letos roztočí kolotoč rytířských klání, kouzel a šermířských soubojů – jednoduše léto, jak má být. V kosárně v Karlovicích se podařilo otevřít novou expozici věnovanou lesnictví, která vás provede světem lesa od semínka až po pilu (obrazně řečeno).

Na zámku v Bruntále vás kromě tradičních akcí čeká také výstava, která potěší nejen malé návštěvníky, ale i dospělé s hravou duší – Igráček. Tento malý plastový hrdina, který vystřídal snad všechny profese, zavítal do naší malé výstavní síně a opět dokazuje, že dobrý design nestárne. Přijďte si zavzpomínat, pohrát si nebo zjistit, že Igráček stále může nabídnout víc než leckterá počítačová hra či aplikace.

Současně se připravujeme na někdy méně příjemné, ale o to důležitější aktivity. Zahajujeme demoliční práce před stavbou nového depozitáře, který nám umožní ještě lépe pečovat o naše sbírky. Pokračujeme také v opravě zámecké střechy a výměně střešní krytiny na konírnách na hradě Sovinci. Co nevidět začne i revitalizace loni povodní zasažené kosárny. Prosíme proto o vaši trpělivost při návštěvě. Věřte, že všechno má svůj smysl.

Děkujeme vám, že jste s námi. Bez vás by muzeum bylo jen sbírkou věcí – s vámi je živým místem setkávání, příběhů a inspirace.

Přeji vám krásné léto plné slunce, kultury a možná i trošky nostalgie třeba s Igráčkem v ruce.

S úctou a úsměvem

Ema Havelková
ředitelka Muzea v Bruntále

POZVÁNKA

ZÁMEK V BRUNTÁLE

23. 8. Letní slavnosti vína

Přijďte si vychutnat jedinečnou atmosféru čtvrtého ročníku Letních slavností vína v malebném parku zámku Bruntál. Čekají na vás moravská vína, cimbálová muzika a vystoupení folklórního souboru. Užijte si letní den se sklenkou dobrého vína v ruce!

Letní slavnosti vína

HRAD SOVINEC

19. – 20. 7. Hradní bestie

Chystejte se na víkend plný vzrušení – středověký hrad ožije dobrodružstvím! Čekají vás poutavá divadelní představení, strhující šermířské souboje a příběhy dávných časů, které vás vtáhnou do světa rytířské cti a tajemných legend. A co ještě? Po hradních zákoutích se potulují fantastické bytosti, které udělají z víkendu skutečně magický zážitek.

Hradní bestie

HRAD SOVINEC

2. – 3. 8. Poslední vzdor

Rok 1643. Švédská armáda obléhá hrad, dunění děl se rozléhá krajinou a obránci se připravují na rozhodující střet. Přijďte se stát součástí tohoto historického dramatu! Po oba dny, vždy v poledne, na vás čeká velkolepé divadelní ztvárnění obléhání hradu. Projděte si vojenské ležení plné dobových zbraní a táborových ohňů. Sledujte šermířské souboje a vychutnejte si působivé mušketýrské vystoupení.

Poslední vzdor

HRAD SOVINEC

30. – 31. 8. Škola kouzel na Sovinci

Rozhodující zkouška magie je tady! Přijďte na hrad Sovinec, kde se tento víkend otevírají brány kouzelnického světa. Na celou rodinu čeká dobrodružství plné čar, překvapení a jedinečných zážitků!

Malí i velcí kouzelníci si zde najdou své místo, zapojí se do čarodějných zkoušek a odnesou si kouzelnou vzpomínku, která jim ještě dlouho zůstane v srdci.

Škola kouzel na Sovinci

HRAD SOVINEC

6. – 7. 9. Sovinecké šelmování

Příroda volá! Přijďte na Sovinecké šelmování a ponořte se do světa divokých zvířat, ochrany přírody a sokolnictví – umění, které spojuje člověka s dravými ptáky už po staletí. Čekají vás poutavé příběhy o šelmách na našem území, pohled do zákulisí záchranné stanice pro volně žijící zvířata a samozřejmě oblíbený Sovinecký rébus. Ať už jste zapáleným ochráncem přírody nebo jen zvídavým návštěvníkem, tahle akce vás určitě nadchne!

KOSÁRNA KARLOVICE

26. 7. Fajne léto na TECHNOTRASE

Přijďte si užít tradiční prázdninovou akci na jedné ze zastávek TECHNOTRASY! Čeká vás bohatý doprovodný program plný her a soutěží, které potěší malé i velké návštěvníky. Zábava bez rozdílu věku je zaručena!

TECHNOTRASA
surová krása

SPOLUPRÁCE A UDÁLOSTI

Umění bez hranic: Výstava Václava Fanty na zámku v Bruntále

Naše dlouhodobá spolupráce se **SONS ČR z. s., oblastní odbočkou Bruntál** přináší jedinečný kulturní zážitek. Od 1. července do 29. srpna 2025, představí náš zámek výstavu nevidomého uměleckého fotografa **Václava Fanty** – *Praha z přelomu tisíciletí*.

Tato výstava nabízí unikátní pohled na historické srdce České republiky očima umělce, který vnímá svět jinak. Fotografie Václava Fanty dokazují, že krása nezávisí na zraku, ale na citlivém vnímání atmosféry a detailů. Jeho díla přinášejí neopakovatelný pohled na Prahu plnou emocí a osobitě perspektivy na přelomu milénia.

Dlouhodobá spolupráce s oblastní odbočkou SONS ČR Bruntál nám umožňuje přinášet návštěvníkům inspirativní projekty propojující umění a společenskou inkluzi. Tato výstava není jen kulturní událostí, ale také pozvánkou k zamyšlení nad tím, jak různými způsoby lze vnímat svět kolem nás.

Zveme vás na nevšední vizuální zážitek, který oslavuje sílu umění i překonávání hranic možného.

(KK)

OHLÉDNUTÍ

Muzejní noc

V květnu se zámek v Bruntále proměnil v bránu do světa plného vůní a příběhů z dalekých krajů. Tradiční Muzejní noc, letos na téma **Z Bruntálu až do Indie a zase zpět**, byla zahájena slavnostní vernisáží výstavy věnované **Karlu Scharovi**, významnému malíři a cestovateli, který zanechal svůj umělecký odkaz až v daleké Indii.

Vernisáž výstavy Karel Schara

Návštěvníci se dále mohli vydat na speciální večerní prohlídku zámecké expozice, kde každá místnost vyprávěla jiný příběh.

Nechybělo ani něco dobrého na zub. V průjezdu zámku čekal stánek **Zámecké čokoládovny**, kde si návštěvníci mohli zakoupit ručně vyráběné pralinky, které byly součástí slavnostního občerstvení při vernisáži.

Současnou Indii nám přiblížil cestovatel **Michal Štěpánek**, jehož poutavé vyprávění o divoké a nespoutané zemi zaujalo všechny posluchače v audienčním sále. A kdo chtěl zažít Indii i na vlastní kůži, mohl si v hlavním sále zámku vyzkoušet jedinečnou lekci jógy v krásném historickém prostředí. Zážitek, který spojil klid, pohyb a kouzlo okamžiku.

Děkujeme všem, kdo s námi tento večer prožili. Zámek v Bruntále opět ukázal, že není jen místem historie, ale i živým prostorem, kde se setkává kultura, zábava a lidé.

Velikonoční jarmark

V sobotu 12. dubna se na nádvoří bruntálského zámku uskutečnil tradiční Velikonoční jarmark s bohatým stánkovým prodejem. Návštěvníci zde mohli najít krásné, ručně vyráběné dekorace, přírodní svíčky, kosmetiku, také si dopřát výbornou kávu z ostravské pražírny a vychutnat si skvělé jídlo – od sladkého po slané.

O hudební doprovod se postaral Dechový orchestr města Bruntál, žáci Základní umělecké školy Bruntál a pěvecký sbor Nic Moc z Horního Benešova. Jejich vystoupení vytvořila příjemnou kulisu celého dne a přinesla jarní náladu i do ne zcela jarního počasí. Dle ohlasů nejmenších návštěvníků se hvězdou dne stal **klaun Hopsalín**, jehož vystoupení sklidilo potlesk všech přítomných.

Velikonoční jarmark – klaun Hopsalín

Děkujeme všem, kdo se s námi naladili na sváteční notu, a těšíme se zase příště!

(NŠ)

Slavnosti pánů ze Sovince

Již tradičně se na konci června na hradě Sovinci uskutečnily Slavnosti pánů ze Sovince. Tato akce je věnována zakladatelům a dlouholetým majitelům hradu a okolního panství. Tentokrát si pan Vok ze Sovince se svou manželkou přivedl pro pobavení své i všech návštěvníků celou řadu zručných šermířů, divadelníků, sokolníků a také skvělého kouzelníka a mága až z dalekého Španělska. Po setmění všechny ohromila nádherná ohnivá show.

Co říci závěrem? Asi jen to, že další podařená akce na hradě je za námi. S panem Vokem, jeho družinou, všemi účinkujícími a hlavně s Vámi, návštěvníky, na shledanou zase za rok!

Slavnosti pánů ze Sovince

(MK)

ZA OPONOU NOVÉ EXPOZICE LESNICTVÍ

V kosárně v Karlovicích vznikla nová expozice věnovaná lesnictví. Co obnáší tvorba muzejní expozice zaměřené na přírodu? Jaké zajímavosti zde návštěvníky čekají? Jaké výzvy či úsměvné momenty s sebou takový projekt přináší? Na toto téma jsme hovořili s autorkou expozice a kurátorkou přírodovědných sbírek a fondu lesnictví Ing. Ivetou Svobodovou.

Nová expozice lesnictví

Kosárna má novou expozici. Můžeš nám přiblížit, na co se návštěvníci mohou těšit? Co je hlavním tématem?

Samozřejmě. Hlavním tématem expozice je péče o les od semínka až po vytěžené dříví. Jde o obor lidské činnosti, který se jmenuje lesnictví a zabývá se hospodařením v lese. S ohledem na velkou lesnatost našeho okresu je tato činnost podstatná. Expozice je průřezem lesnických prací nutných pro vypěstování kvalitního hospodářského lesa.

Nová expozice lesnictví

To zní jako opravdu komplexní téma. Jak dlouho expozice vznikala a jaký byl samotný proces přípravy? Byla nějaká fáze, která tě obzvlášť potrápila?

Myšlenkou obnovy lesnické expozice jsem se zabývala více než rok. Nejtěžší částí celého procesu bylo ve velmi krátkém čase zajistit kvalitní fotografie pro velkoformátové lightboxy. Ty jsem chtěla jako výrazný vizuální prvek celé expozice.

A podařilo se! Najde se v expozici prvek, který je ti osobně nejbližší? Něco, co tě bavilo připravovat nebo má pro tebe osobní význam?

Ano, právě zmíněné lightboxy mi udělaly největší radost. Staly se tak výrazným prvkem, že expozice získala zcela nový rozměr. Jsou opravdovým vstupem do přírody Bruntálska a jsem nadšená, že se moje představy podařilo zhmotnit.

Nová expozice lesnictví

Musím souhlasit, díky lightboxům jsem měla pocit, jako bych právě vstoupila do lesa. Opravdu moc povedený prvek! Každopádně, každý projekt s sebou nese nějaké překvapení. Bylo i tady něco, co tě zaskočilo – mile či nemile?

Mile mě překvapily vzorky dřevin. Jejich instalace jsem se zpočátku velmi obávala, ale v konečném důsledku jsou úžasné. Při instalaci lesnické expozice byla také vynikající spolupráce s panem Žatkou, správcem kosárny.

Nová expozice lesnictví

A co nějaká vtipná historka z průběhu instalace nebo příprav? Přece jen, bez drobných zádrhelů by to snad ani nešlo.

To je pravda. Drobných zádrhelů bylo při instalaci několik. Například mě potrápily popisky, které byly bohužel špatně vytištěné. Někde se stala chyba a všechny háčky se proměnily na mašličky, což bylo sice úsměvné, ale vše se muselo nechat vytisknout znovu, což protáhlo dobu instalace. Příjemnou vzpomínku mám nakonec na instalaci vzorků dřevin, do které se ochotně zapojila i má rodina a správce kosárny pan Žatka. Obávaná instalace těžkých vzorků dřevin byla fyzicky náročná, ale nakonec na ni všichni vzpomínáme v dobrém.

A na závěr – proč by si návštěvníci podle tebe neměli novou lesnickou expozici nechat ujít?

Jsem přesvědčena, že se podařila výjimečná expozice, která si zaslouží pozornost každého návštěvníka. Přijďte se přesvědčit a prožít okamžiky v lese.

Moc děkuji za rozhovor a věřím, že jsme právě naše čtenáře nalákali k návštěvě nové lesnické expozice na kosárně v Karlovicích.

Z EXPOZICE DO ČASOPISU

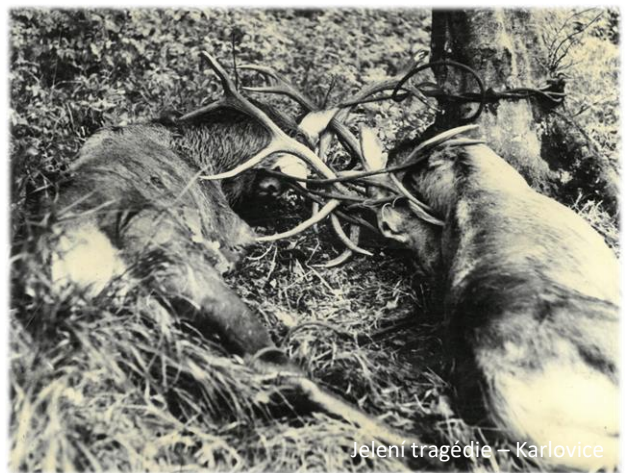
Jak jsme se dozvěděli v rozhovoru s autorkou nové expozice, některé prvky nebylo snadné instalovat, ale výsledek přinesl o to větší radost. Nová expozice v kosárně v Karlovicích ukazuje nejen každodenní práci lesníků, ale přináší i silné příběhy neodmyslitelně spjaté s lesem. A protože některé z nich opravdu stojí za pozornost, jeden vám představíme v tomto čísle. Tento předmět ukazuje, jak křehká může být rovnováha mezi člověkem a přírodou.

Jelení tragédie – Karlovice

V sedmdesátých až devadesátých letech minulého století žilo v místních lesích velké množství jelení zvěře. Dokladem toho jsou význačné trofeje lesníků a myslivců z tohoto období i vzpomínky pamětníků na tlupy vysoké zvěře, které se v zimě stahovaly z horských hřebenů do podhůří. Tyto tlupy čítaly i 50-100 kusů.

Z tohoto období, přesněji z roku 1972, pochází tato tragická zajímavost.

Událost se odehrála na přelomu září a října, v době vrcholu jelení říje, v lesích mezi Karlovicemi, Pustou Rudnou a Vrbnem. Při souboji se dva jeleni zapletli do zbytků lana, které lesní dělníci zapomněli na vzrostlém buku po stahování dříví lanovkou. Tato lidská nedbalost se jim stala osudnou. Byli nalezeni uškrcení v ranních hodinách lesníkem panem Oskarem Andělem.

Na památku této události byly pořízeny dokumentární fotografie a trofeje obou jelenů byly vypreparovány a jsou zachovány pro příští generace. Budiž nám výstrahou před lidskou nedbalostí a lhostejností.

Tragická událost byla sepsána podle vyprávění přímých účastníků a očitých svědků.

(NŠ i IS)

STŘÍPKY Z MINULOSTI

Na našich sociálních sítích jsme v minulém roce představili novou sérii s názvem **Střípky z minulosti**, ve které vám formou krátkých videí představujeme místa v Bruntále „včera & dnes“.

Tato místa jsou zachycena na historických fotografiích, které jsou uloženy ve Sbírce Muzea v Bruntále a společně se na místa z fotografií vydáváme dnes. Rubrika nadchla jak nás, tak vás, proto jsme se rozhodli, že vám čtyři vybrané historické fotografie (nebo místa) představíme v roce 2025 i zde v časopise Muzejní trojlístek. Tak jdeme na to!

Masné krámy v Bruntále – dávno zaniklé tržiště

Tentokrát se ve Střípcích z minulosti vydáme do ulice Karla Čapka – někdejší Řeznické ulice, která v minulosti tvořila důležitou tepnu bruntálského městského obchodu. Právě zde se od 15. století nacházely tzv. masné krámy, tedy stánky a drobné obchody zaměřené na prodej masa a živočišných produktů. Pokud jste tedy kdykoliv v průběhu roku dostali chuť na pořádný kus hovězího či vepřového, vydali jste se právě sem.

Masné krámy v Bruntále

Skutečnost, že se na ulici Karla Čapka nacházely masné krámy dokládají i archeologické výzkumy, které zde v minulých letech proběhly. Během nich byly nalezeny četné zvířecí kosterní pozůstatky a keramické střepy z kuchyňského nádobí. Právě díky archeologickým nálezům víme, že se v ulici obchodovalo s masem minimálně od 15. století až do konce 19. století.

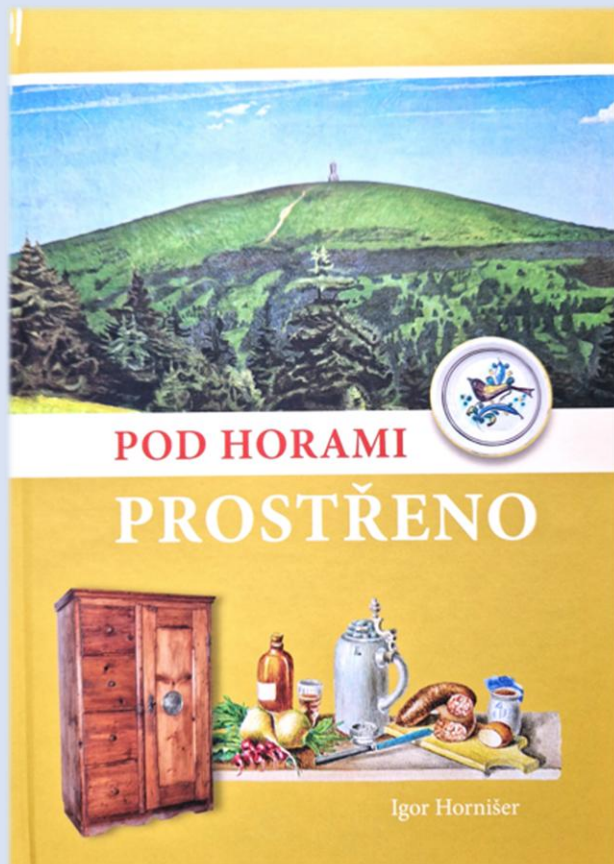
Díky dobovým fotografiím ze Sbírky Muzea v Bruntále známe původní podobu ulice, která se od té dnešní značně lišila. Střechy jednotlivých krámků původně přesahovaly až do středu ulice, čímž vznikala krytý koridor s omezeným průchodem světla, ale zároveň i s ochrannou funkcí pro prodávající a nakupující.

Masné krámy v Bruntále

Zánik masných krámů přišel na přelomu 19. a 20. století, kdy byly původní budovy zbourány v souvislosti s proměnou městského centra do současné podoby.

Pokud vás téma stravování zaujalo a zajímá vás, jak se dříve vařilo či co lidé považovali za pochoutku, doporučujeme vám zakoupit publikaci **Pod horami prostřeno**, kterou vydalo naše muzeum. Autorem není nikdo jiný, než náš historik Mgr. Igor Hornišer. Knihu si můžete zakoupit v muzejní prodejně na zámku v Bruntále.

Igor Hornišer

(NŠ)

PROGRAM MUZEA V BRUNTÁLE NA ČERVENEC – ZÁŘÍ 2025

VÝSTAVY NA ZÁMKU

17. 5. – 30. 11. 2025 – KAREL SCHARA (1896–1968)

Výstava přiblíží fascinující život a tvorbu Karla Schary, talentovaného umělce z Hrušova, který se proslavil zejména v Indii a Austrálii. Schara byl nejen malíř a designér, ale také architekt, scénograf, fotograf, cestovatel a dobrodruh. Mimo jiné se pokusil jako první Čech zdolat Mount Everest.

12. 6. – 28. 9. 2025 – FENOMÉN IGRÁČEK

Putovní výstava „Fenomén Igráček“ je realizována ve spolupráci se společností EFKO, která před téměř deseti lety zahájila pokračování výroby legendárních Igráčků. Děti se tak seznámí s postavkami, které kdysi bavily jejich rodiče.

1. 7. – 29. 8. 2025 – PRAHA Z PŘELOMU TISÍCLETÍ

Výstava nevidomého uměleckého fotografa Václava Fanty s názvem "Praha z přelomu tisíciletí", ve spolupráci se SONS ČR.

AKCE NA ZÁMKU

23. 8. 2025 – LETNÍ SLAVNOSTI VÍNA

12. 9. 2025 – ZÁMECKÁ NOC

PŘEDNÁŠKY NA ZÁMKU

Muzeum pro seniory & Muzeum pod lupou

8. a 11. 9. 2025 – Konzervace kůže (M. Balarinová)

AKCE NA KOSÁRNĚ

27. 6. 2025 – FAJNE LÉTO

Tradiční prázdninová akce na jedné ze zastávek TECHNOTRASY. Připraven je bohatý doprovodný program v podobě her a soutěží, který je určen jak pro nejmenší děti, tak pro seniory.

VÝSTAVY NA SOVINCI

18. 4. – 31. 10. 2025 – ZROZENÍ Z OHNĚ

Zveme vás na výstavu prací studentů programu Umělecké slévárství, Fakulty materiálůvě-technologické VŠB-TUO.

AKCE NA SOVINCI

2. 7. 2025 – LETNÍ KINO NA HRADĚ SOVINCI

Kouzlo filmového večera pod širým nebem, od 21:15 POSTŘIŽINY

4. – 6. 7. 2025 – SOVINECKÝ ŠPERK

Tradiční šperkařský a řemeslný jarmark, na kterém můžete obdivovat ukázky různých technik výroby šperků.

12. – 13. 7. 2025 – NA PŘÍKAZ CÍSAŘE

Velkolepý rytířský turnaj. Nelítostné souboje těžkooděnců v plné zbroji na sekery, palčáty i meče.

18. 7. 2025 – NOC NA HRADĚ

Přespání na údajně nejstrašidelnějším 5. nádvoří na hradě Sovinci.

19. – 20. 7. 2025 – HRADNÍ BESTIE

Bohatý program plný divadelních a šermířských scének po celý víkend. A k tomu se areálem hradu prohání bestie rozličných podob.

26. – 27. 7. 2025 – ZA ČEST KRÁLE

Sovinec v temné době války třicetileté. Obléhání hradu s bitvou. Kaskadérské grotesky, přestřelky a ukázky řemesel v dobývaném hradě.

2. – 3. 8. 2025 – POSLEDNÍ VZDOR

Akce je věnována období třicetileté války.

6. 8. 2025 – LETNÍ KINO NA HRADĚ SOVINCI

Kouzlo filmového večera pod širým nebem, od 21:15 ZLATOVĚŠKA

9. – 10. 8. 2025 – HODOKVAS RYTÍŘE KOBYLKY

Tradiční historicko-řemeslný jarmark. Ukázky zručnosti starodávných řemeslníků. V sobotu od 17:00 Noc démonů – večerní napínavý hororový příběh plný ohňových efektů.

13. 8. 2025 – NOC NA HRADĚ

Přespání na údajně nejstrašidelnějším 5. nádvoří na hradě Sovinci.

16. – 17. 8. 2025 – PAST NA MEDVĚDA

Ukázky výcviku a přiletové poslušnosti dravých ptáků.

23. 8. – 24. 8. 2025 – SOUMRAK NAD SOVINCEM A NOČNÍ PROHLÍDKY

Netradiční prohlídky během celého víkendu. V sobotu večer noční prohlídka.

30. – 31. 8. 2025 – ŠKOLA KOUZEL NA SOVINCE

Akce plná čar a kouzel. Vhodné pro malé i velké kouzelníky.

6. – 7. 9. 2025 – SOVINECKÉ ŠELMOVÁNÍ

Zajímavosti z oblasti ochrany přírody, o šelmách v ČR, o činnosti záchranné stanice pro divoká zvířata nebo o sokolnictví.

13. – 14. 9. 2025 – KAŠPÁREK NA SKALNÍM HRADĚ

Po celý víkend šermířské, loutkové a hrané pohádky.

20. – 21. 9. 2025 – HRADNÍ HODOVÁNÍ

Víkend nejen pro milovníky dobrého jídla a pití. Těšit se na vás budou i šermíři, tanečnice nebo sokolníci.

27. – 28. 9. 2025 – JAK VZNIKÁJÍ DĚJINY

Život a etiketa při námluvách na gotickém hradě. Loupeživí rytíři dobývají pevný hrad. Nelítostné souboje různými typy zbraní.

Podrobný program najdete

na našich webových stránkách: www.muabr.cz

nebo na sociálních sítích

facebook.com/muzeumbruntal,

facebook.com/zamekvbruntale, facebook.com/Sovinec

a instagram.com/muzeumvbruntale/.

Krátká videa můžete zhlédnout na našem kanále na

youtube.com pod název Muzeum v Bruntále

(youtube.com/@muzeumvbruntaleprispevkova7825).

MUZEJNÍ TROJLÍSTEK – čtvrtletník Muzea v Bruntále

Vydává: Muzeum v Bruntále, příspěvková organizace, Zámecké náměstí 1/7, 792 01 Bruntál, IČ 00095354, www.muabr.cz, e-mail: info@muabr.cz, tel.: 554 717 947. Redakce: Ing. K. Kuligová,

Mgr. V. Čapka, Mgr. M. Balarinová, Mgr. N. Šuhejová. Kontakt: k.kuligova@muabr.cz, 736 151 974. Zdroj fotografií: Fotoarchiv Muzea v Bruntále (pokud není uvedeno jinak).

MK ČR E 24383, č. 3/2025 vydáno v Bruntále 1.7.2025, ISSN 2788-0729